

L'oportunisme com el d'aquestes empreses que s'han anunciat a tota plana als diaris aprofitant l'avinentesa de l'incendi per fer una operació de rentat d'imatge i oferir-se com a salvadors de la cultura (no em puc estar de pensar en una d'aquestes empreses que usava tota una plana d'un dels diaris de més tirada —prop de 800.000 pessetes, de llogar-la— per posar-hi un anunci —aproximadament un milió

de pessetes de realitzar-lo— per fer saber a tothom que ingressaven cinc milions de pessetes al compte del Liceu). I queda finalment una certa hipocresia consensuada, similar a aquella que ens feia dir durant els Jocs que tot era una excusa per refer Barcelona. La unanimitat institucional darrere el Liceu i la desproporció catastròfica que s'ha volgut comunicar és una forma de picar l'ullet, com dient que

amb la necessitat reconstructiva resol-drem els problemes econòmics i polítics que el Teatre del Liceu arrossega. Que la destrucció pot significar creació, però que no s'ha d'emfatitzar massa aquest aspecte perquè no és nou. I també, podríem concloure, perquè ningú es preguntí perquè no s'hi havia arribat abans a la solució del problema, abans del foc.

Jordi Balló

Normalització al País Valencià

Enric Solà, registrador de la propietat, creu que la renúncia al terme "català" per part de les universitats valencianes pot ser un colp molt dur per a la unitat lingüística i nacional.

L'Institut Interuniversitari de Filologia Valenciana (IIFV) sembla un projecte ja molt perfilat. Dels seus estatuts haurà de desaparèixer la "llengua catalana", sent substituïda pel "diasistema lingüístic unitari catalano-valenciano-balear". A canvi de la supressió del terme conflictiu, una llei consensuada atorgaria a l'IIFV la competència normativa no compartida al sud del Sénia. Els intel·lectuals favorables al pla pretenen de pacificar la situació per tal d'afavorir la recuperació idiomàtica. Es mantenen així inserits en una digna trajectòria, que pren vigor durant la Renaixença i culmina, a finals del segle passat, amb les formulacions nacionalistes. En contrast, tanmateix, amb tots els altres models, ací es qüestiona el nom de la llengua.

És difícil de reconèixer una base científica al disseny. Se substitueix l'apel·latiu internacionalment acceptat per una enumeració. Aquesta es fa d'esquena a la divisòria primària del català —oriental i occidental—, deixant-ne fora els quatre països menors —Andorra, Catalunya Nord, la Franja de Ponent i l'Alguer—, i contribuint, potser, a difuminar parcialment les fronteres lingüístiques.

I què dir-ne dels motius legals? La proposta, d'una feble o inexistent causa jurídica, no s'adiu amb certs preceptes estatals, com ara l'Ordre Ministerial de 20 de juliol de 1989, de certificacions plurilingües del Registre Civil; no encaixa tampoc amb el Reial Decret 3.118/76, de reconeixement oficial de

l'Institut d'Estudis Catalans; xoca amb l'estructura i denominació dels departaments que pretén agrupar, que són de Filologia palesament Catalana; i, traient de context la denominació popular de l'Estatut valencià, agreuja la divergència amb tot l'articulat estatutari i legal que designa l'idioma al Principat i a les Illes.

Ens obligarà el canvi denominatiu a modificar atles lingüístics i mapes escolars? El problema no és tan sols pedagògic. Desaparegut el nom indivís a les disposicions universitàries, no hi ha cap motiu perquè el Tribunal Constitucional el mantinga allà on els interessats no han mostrat voluntat de fer-ho.

Com veuran el "diasistema" els enemics de la unitat? No serà difícil fer-ne una aplicació extensiva a l'agrupament de llengües sense clares fites recíproques, com el finès i l'estonià. O al cas del serbo-croat i el búlgar, amb dialectes que van variant sobre el terreny de manera gradual, però havent-hi dos idiomes distints de banda a banda. I, fins i tot, al conjunt multidialectal d'una mateixa família, amb parlars interpenetrats, com el noruec i el danès, a través del noruec urbà. S'obriria així la via per a la juxtaposició d'estàndards diferents, el general i el valencià, al Senat espanyol, a Estrasburg, a tot arreu. Forçar normes gramaticals duplicants pot ser una tasca fàcil, una simple qüestió de temps a mig termini per als detentadors dels diners, introduïts al si de qualsevol patronat universitari.

Perquè el nostre cas és de perillosa im-

maduresa. A diferència dels bascos, el missatge del definidor propi, Prat de la Riba, resulta especialment subordinat i contradictori. Els set territoris històrics no han gestat cap proposta nítida de destí lliure i compartit. Durant la present centúria, mancats de beure encara a les fonts jurídiques comunes, hem continuat sense consolidar un nom, una senyera i un gentilici nacionals. No ens hem reconegut, en general, vincles tangibles, excepte la vivència d'entendre'ns quan parlem; ni altra comunitat teòrica que el suprem nom de la llengua: i tan sols la Universitat, al País Valencià, ha tingut el valor de defensar-lo institucionalment.

Aquest darrer baluard pot caure ara. S'eixampla una artificial escletxa entre Vinaròs i Ulldecona: és el presagi de futures decepcions? Al vell claustre valencienc, al costat de l'estàtua de Lluís Vives, pareix albirar-se un colossal cavall de Troia. El pas enrere ens acosta un xic més a l'esmicolament i submissió dels occitans.

Què hi pensa, de tot açò, l'Institut d'Estudis Catalans? Es sempre prudent callar? Potser caldria alçar la veu, si hom vol que el silenci no s'interprete com acceptació. El rector de la Universitat de València, Ramon Lapiedra, i el nodrit sector de professors que donen suport a la proposta, són mereixedors de profunda deferència. Però, no hi ha motius sobrats per a tómer una resurrecció, diasistèmica i centrífuga, del fantasma baccavès?

Enric Solà Palerm